

ĐỂ TRƯỜNG PTCNN TRỞ THÀNH CƠ SỞ TẠO NGUỒN GÂN VÀ TIN CẬY CHO MÔ HÌNH ĐÀO TẠO CỬ NHÂN NGOẠI NGỮ CHẤT LƯỢNG CAO

Th.s Lê Thị Chính

**Trường Phổ thông trung học Chuyên Ngoại ngữ -
Trường Đại học Ngoại ngữ - ĐHQGHN**

Việc tuyển chọn và bồi dưỡng học sinh năng khiếu, trong đó có năng khiếu ngoại ngữ (NKNN) để năng khiếu trở thành năng lực, tài năng, góp phần đào tạo cho xã hội những cán bộ ưu tú ở bất cứ ngành nghề nào... là nhiệm vụ vô cùng quan trọng của các trường Phổ thông trung học (PTTH) chuyên trên cả nước.

Trường Phổ thông Chuyên ngoại ngữ (PTCNN) thuộc trường ĐHNN - ĐHQG Hà Nội đã có 35 năm xây dựng và trưởng thành. Trong quá trình ấy, phải tự hào mà nói rằng trường PTCNN đã đóng góp một nguồn nhân lực quan trọng vào đội ngũ những người làm công tác ngoại ngữ, đặc biệt là những cán bộ giảng dạy của trường ĐHNN - ĐHQG Hà Nội và hiện nay có những người đang đảm trách những vị trí then chốt của ĐHQG Hà Nội.

Đối với mô hình đào tạo Cử nhân ngoại ngữ chất lượng cao đang được thử nghiệm hiện nay, chúng tôi nghĩ các lớp chuyên ngoại ngữ ở các trường PTTH Chuyên và nhất là trường Phổ thông Chuyên ngoại ngữ PTCNN thuộc ĐHNN-ĐHQG Hà nội (hiện đang là PTTH Chuyên Ngoại ngữ duy nhất của cả nước) chính là cơ sở tạo nguồn gốc nhất, đáng tin cậy nhất.

Xuất phát từ những đặc điểm rất riêng của trường và trước tình hình thực tế của việc dạy-học ngoại ngữ hiện nay, nhằm góp phần để PTCNN thực sự trở thành nơi tạo nguồn yên tâm nhất của hệ đào tạo cử nhân ngoại ngữ chất lượng cao của ĐHNN- ĐHQG Hà Nội, chúng tôi xin được nêu một số kiến nghị dưới đây.

1. Đội ngũ giáo viên

Chất lượng đào tạo của bất kỳ nhà trường nào, thuộc bậc nào...cũng trước hết phụ thuộc vào đội ngũ giáo viên (hoặc cán bộ giảng dạy). Đối với các trường chuyên, phải có những giáo viên thực sự có năng lực chuyên môn sâu và nhất là phải rất tâm huyết với sự nghiệp bồi dưỡng nhân tài. Ở các trường chuyên của các tỉnh và thành phố, Sở GD&ĐT có quyền điều động những giáo viên như thế về các trường chuyên và chuyển những giáo viên chưa phù hợp với yêu cầu đi nơi khác. PTCNN đã có một thời ở vị trí thống soái về đào tạo ngoại ngữ với những giáo viên có uy tín

rất cao. Song, hiện nay, khi tình hình dạy và học ngoại ngữ đã rất khác, khi những thế hệ giáo viên dày dặn kinh nghiệm đã chuyển công tác hoặc nghỉ chế độ..., PTCNN đang rất cần được bổ sung ngay những giáo viên thực sự chuyên, đặc biệt là giáo viên ngoại ngữ, mà thiếu nhất là giáo viên tiếng Anh. Liệu đó có phải là nghịch lý ?

Nên chăng, trong qui hoạch về cán bộ giảng dạy của ĐHNN - ĐHQG Hà Nội, có cả những biên chế thật sự chất lượng cho Phổ thông chuyên ngữ. Hiện nay, Ban giám hiệu trường ĐHNN - ĐHQG Hà Nội đã có sự chỉ đạo nhằm gắn liền PTCNN với các khoa đào tạo, các đơn vị chức năng và bước đầu đã có những hiệu quả tích cực. Song sắp tới, cần có những giải pháp cụ thể, thiết thực hơn để sự gắn kết ấy trở thành thường xuyên và có chất lượng. Đối với những giáo viên thực sự có năng lực hiện nay ở PTCNN, cần có một chế độ khuyến khích, ưu đãi đặc biệt để họ vừa giảng dạy tốt vừa bồi dưỡng ngay một đội ngũ kế cận cần thiết.

2. Chương trình, sách giáo khoa và trang thiết bị dạy-học

Đây là vấn đề đã được đặt ra từ nhiều năm, nhưng cho đến nay vẫn chưa có được một bộ sách giáo khoa riêng cho PTCNN. Điều đó dẫn tới những bất cập: hoặc là chương trình quá đơn giản ở một số thứ tiếng mà học sinh đã được học từ các lớp dưới, vì thế lãng phí quỹ thời gian và làm mất sự hứng thú đối với phần đông học sinh có năng lực ngoại ngữ; hoặc chưa đáp ứng được yêu cầu bồi dưỡng nhân tài, dẫn tới tình trạng những học sinh tham dự các kỳ thi HSG phải học quá căng thẳng ở chặng nước rút.

Chúng tôi đề nghị: Các khoa có hệ đào tạo Cử nhân Ngoại ngữ chất lượng cao cử những cán bộ khoa học có chuyên môn sâu cùng với PTCNN biên soạn ngay khung chương trình và SGK riêng cho PTCNN. Do đặc điểm và mục tiêu đào tạo hiện nay của trường, PTCNN cần có 2 khung chương trình khác nhau:

- Khung chương trình dành cho học sinh thật sự có năng khiếu, năng lực ngoại ngữ và chọn ngoại ngữ là nghề nghiệp trong tương lai. (Những học sinh này cũng sẽ tham dự các kỳ thi Học sinh giỏi Quốc gia và Quốc tế). Chương trình này sẽ có sự liên thông, được tôn trọng và kế tiếp với chương trình đào tạo của hệ Cử nhân ngoại ngữ chất lượng cao.

- Khung chương trình đại trà dùng cho học sinh PTCNN, đáp ứng yêu cầu giỏi ngoại ngữ trên cơ sở vững vàng các bộ môn văn hoá khác.

Cùng với một khung chương trình như thế, PTCNN cần có những trang, thiết bị dạy- học tiên tiến và hiện đại. Nhu cầu đó càng trở nên cấp thiết hơn khi PTCNN thuộc ĐHQG - một trường đại học nghiên cứu đa ngành, đa lĩnh vực và có quan hệ với nhiều trường đại học lớn trên thế giới.

3. Tổ chức các lớp ngoại ngữ trọng điểm trong trường PTCNN

Là trường chuyên thì phải có những học sinh chuyên của các môn chuyên, và phải bồi dưỡng được những học sinh giỏi, những tài năng cho đất nước. Việc tổ chức những lớp ngoại ngữ trọng điểm trong trường PTCNN là mô hình cần thiết để thoả mãn một tỉ lệ tuy là ít nhưng là tinh tuý nhất làm nòng cốt, thực hiện mục tiêu đào tạo của trường. Những lớp này sẽ là nơi tạo nguồn rất gần cho cho các lớp chất lượng cao của bậc Đại học.

Tuy nhiên, thực tế nhiều năm trở lại đây cho thấy: nhiều học sinh có năng lực ngoại ngữ thực sự đã không muốn dự thi học sinh giỏi (HSG) ngoại ngữ và phần lớn các em chọn thi đại học khối A. Một tỉ lệ đáng kể những HSG ngoại ngữ sau lớp 11 đã xin được học bổng du học nước ngoài. Nhìn chung học sinh PTCNN không cần tới các giải HSG quốc gia để vào Đại học. Cho nên, để thu hút học sinh vào học các lớp ngoại ngữ trọng điểm, cần có những ưu tiên tối đa về điều kiện học tập cũng như những chế độ ưu đãi khác về quyền lợi khi các em chuyển lên những bậc học cao hơn. Điều đó chỉ có ĐHNN và ĐHQG Hà Nội mới giải quyết được.

Kết luận

Trường PTCNN rất mong được góp phần cùng với trường Đại học Ngoại ngữ cũng như các trường Đại học khác trong chiến lược bồi dưỡng nhân tài, đặc biệt là đào tạo những cán bộ khoa học chủ chốt về ngoại ngữ cho nước nhà. Trong xu thế hiện nay, khi cách nhìn của mỗi người về vai trò của ngoại ngữ trong công việc và trong cuộc sống đã thay đổi, trường ĐHNN - ĐHQG Hà Nội nên có những điều chỉnh thích hợp về mục tiêu, về cách tổ chức dạy và học ngoại ngữ của PTCNN, kể cả việc bổ sung thêm một số ngoại ngữ mới, đáp ứng nhu cầu của người học.

Nhân dịp kỷ niệm 35 năm thành lập trường, PTCNN (1969-2004), chúng tôi tin rằng: với sự quan tâm tạo điều kiện về mọi mặt của Ban Giám hiệu trường ĐHNN - ĐHQG Hà Nội và Ban Giám đốc ĐHQG Hà Nội, của các khoa đào tạo và các phòng ban chức năng..., trường Phổ thông Chuyên Ngoại ngữ sẽ phát huy truyền thống, nỗ lực vươn lên giành những thành tích mới trong giảng dạy và học tập, tiếp tục là nơi tạo nguồn nhân lực tin cậy cho các bậc đào tạo cao hơn, xứng đáng với niềm tin và sự trông đợi của học sinh và phụ huynh cả nước.